

ՀԱՄԱՌՈՏ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐԿԵՍՏ

ԿԱՐՄԻՐ ԲՆՈՒՐԻ ՊԵՂՈՒՄՆԵՐԸ.— Հայկական ՍՍՈՒ Գիտությունների ակադեմիայի Պատմության ինստիտուտի և Պետական էրմիտաժի հնագիտական արշավախումբը Հայկական ՍՍՈՒ Գիտությունների ակադեմիայի թղթակից-անդամ Բ. Պիտոբովսկու գլխավորությամբ ավարտեցին Կարմիր բլուրի հին ուրարտական ամրոցի այս տարվա պեղումները:

Այս տարվա պեղումները տվեցին հարուստ նյութեր, որոնք բնորոշում են հին ուրարտական ամրոցի կյանքը: Գտնված են բրոնզե վահաններ, ձիասարքեր, որոնք կրում են ուրարտական թագավորների մականգրությունները: Գեղարվեստական նշանակալից արժեք է ներկայացնում մինչև այժմ միայն հին ասորական նկարներից հայտնի մի գլխազարդ, որը կրում է ուրարտական թագավոր Արգիշտիի մականգրությունը: Երևանի մոտ այս տարի ձեռնարկել են նաև հին ուրարտական ամրոց՝ Երեբունի պեղումներին: Արշավախմբի մասնակիցները պեղումներ են կատարում Երևանի կենտրոնական մասում գտնվող շենքերից մեկում:

ՀԱՅԵՐԵՆ ԼԵՃՎԻ ԼԻԱԿԱՏԱՐ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.— Հայկական ՍՍՈՒ Գիտությունների ակադեմիայի Լեզվի ինստիտուտը սկսել է Հայկական ՍՍՈՒ Գիտությունների ակադեմիայի խնդրանքով անդամ պրոֆ. Հրաչյա Աճառյանի «Հայերենի լիակատար բերականություն» (համեմատած 562 լեզուների հետ) հրատարակելը:

Օրերս Հայկական ՍՍՈՒ Գիտությունների ակադեմիայի հրատարակչությունը լույս է բնծայել «Հայերենի լիակատար բերականության» առաջին հատորը: Պրոֆ. Աճառյանի հավելված, որի մեջ տրված են 1-ից մինչև 10 թվականները 680 լեզվով, ինչպես նաև բացատրական անվանացանկը:

Այժմ հրատարակության է պատրաստվում երկրորդ հատորը, որի մեջ մտնում է գերանունը:

ԺՈՂՈՐԴԻԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ.— Հայկական ՍՍՈՒ Գիտությունների ակադեմիայի Արվեստի տեսության և պատմության բաժանմունքը մի շարք տարիների ընթացքում հայկական ժողովրդական երգերի հավաքման ուղղությամբ մեծ աշխատանք է ծավալել: Վերջին երեք տարիների ընթացքում Արարատյան դաշտավայրի շրջաններն էին մեկնում արշավախմբեր ժամանակակից երաժշտական բանահյուսության հավաքման համար: Հոկտեմբերյանի, էջմիածնի, Արտաշատի, Վեդու և այլ շրջաններում հավաքագրված են մոտ 600 երգեր: Հավաքված ժողովրդական և աշուղական երգերի մեծ մասը ստեղծված է Հոկտեմբերյան ռեզոլուցիայից հետո: Բաժանմունքի կողմից հավաքագրված 200 մեղեդիների կազմելու են «Ազգագրական ժողովածու»: Այս երգերը, որոնք հավաքված են կոլտնտեսականների և աշուղների բերանից, գովերգում են նոր կենցաղը, խաղաղ աշխատանքի ուրախությունը, սովետական

մարդկանց փառավոր ստեղծագործությունները: Հայերենական Մեծ պատերազմի շրջանում, ժողովուրդների անընկճելի կամքը խաղաղության պաշտպանության համար: «Ազգագրական ժողովածու» պետք է տպագրվեն արշավախմբի ղեկավար, երաժշտագետ Վ. Սամվելյանի առաջաբանը և ծանոթությունները: Նոր ժողովրդական երգերի մի մասը կլրացնի Հայկական ժողովրդական երգի-պարի խմբի և Ռեսպուբլիկական ռադիո-կոմիտեի ժողովրդական գործիչների խմբի հայտագիրը:

ՀԵՏԱՔՐԹԻՐ ԳՅՈՒՆՏԵՐ.— Ապրանի շրջանի Մոսկվայի գյուղում պահպանվել են հայկական ճարտարապետության հին հուշարձաններ, որոնք վերաբերում են 5—11-րդ դարերին: Վերջերս բնակիչները պեղումների ժամանակ հայտնաբերել են մատանիներ և այլ զարդեր, բրոնզե պատրաստված սափորներ և գավաթներ: Գտնված նյութերը պետք է հանձնվեն Երևանի Պետական թանգարանին՝ գիտական հետազոտություն կատարելու համար:

ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՆՈՐ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ.— Հայկական ՍՍՈՒ Գիտությունների ակադեմիայի նախագահության որոշմամբ բացվել է Զրախնայողական ինստիտուտի կից դաշտային հետազոտությունների բաժանմունք: Մինչև այժմ ինստիտուտը գիտական հետազոտություններ է կատարել երկու ուղղությամբ՝ տեսական և փորձնական, սակայն շրջագիտության հարցերի բացման ուղղությամբ ուսումնասիրությունները պահանջում է հետազոտություններ կատարել առանձին սարքավորումներով: Այդ փորձերի արդյունքները հնարավորություն կտան միջոցառումներ մշակել սարքավորումների բարելավման ուղղությամբ:

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՐՇԱՎԱԽՈՒՄ.— Սեանի շրջանից երևան վերադարձավ Հայկական ՍՍՈՒ Գիտությունների ակադեմիայի Բուլոնի պաշտպանության բաժանմունքի արշավախումբը: Արշավախումբը տասնյակ կոլեկտիվ տնտեսություններում անց կացրեց հատկավոր կուլտուրաների ցանքերի ուսումնասիրություն, հավաքեց հարուստ նյութ և ուսումնասիրեց վնասատուներից և հիվանդություններից բերքը պաշտպանելու հետ կապված բազմաթիվ հարցեր: Բաժանմունքի աշխատակիցները նշանակալից աշխատանք են տեսնում հատիկավոր, տեխնիկական և կերային բույսերի ու պտղատու այգիների վնասատուների և հիվանդությունների դեմ պայքարելու միջոցառումների մշակման և գործադրման ուղղությամբ: Նրանք ռեսպուբլիկայի Գյուղատնտեսության մինիստրության աշխատակիցների հետ միասին ստուգեցին և կոլտնտեսային արտադրության մեջ ներգրեցին նոր սովետական հակաթույն հատիկավոր կուլտուրաների հիվանդությունների դեմ:

ՈՒՍՄԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՄ.— Երեւանի դպրոցներում ավարտվեց նոր ուսումնական տարվա նախապատրաստությունը: 100-ից ավելի բարձրագույն ուսումնական հաստատություններն ավարտած երիտասարդ ուսուցիչներ նշանակված են աշխատանքի Երեւանի դպրոցներում: Ռուսաց լեզվի, հայոց լեզվի, մաթեմատիկայի, կենսաբանության և ուրիշ առարկաների 300-ից ավելի ուսուցիչներ, Ուսուցիչների կատարելագործման հայկական ինստիտուտի կողմից կազմակերպված դասընթացներում բարձրացրել են իրենց որակը: Նոր ուսումնական տարում քաղաքի միջնակարգ դպրոցներում լրացուցիչ կերպով բացվում են 157 դասարան: Դա հնարավորություն է տալիս միջնակարգ դպրոցներում սովորողներին թիվն ավելացնել ավելի քան 6.000 հոգով: Մեծ ուշադրություն է դարձվում բանվորական երիտասարդության դպրոցներին: Այդ դպրոցներում լրացուցիչ կերպով բացվում են 30 7—10-րդ դասարաններ: Էլեկտրատեխնիկական գործարանի բանվորական երիտասարդության դպրոցը պետք է գործի երգի հերթով: Դա հնարավորություն է տալիս բանվորներին

րին՝ սովորելու առանց արտագրությունից հարվելու: Երեւանի դպրոցների համար ձեռք է բերվել 800.000 սուրճուկ նոր կահույք, սարքավորումներ և գրականություն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ԱՄԱՌԱՅԻՆ ՀԱՆԳԻՄՏԸ.— Սկսվում է նոր ուսումնական տարին: Ամառանոցներից Հայաստանի քաղաքներն ու գյուղերն են վերադառնում իրենց արձակուրդներն ուրախ և հետաքրքիր անցկացրած հաղթարձոր դպրոցականներ: Ֆիզիկական ամրապնդված և կազդուրված, նրանք նորից պետք է նստեն դպրոցական նստարաններին առջև:

Ռեսուրսներից գեղանկարչական վարժերում՝ Մազկաձորում, Կիրովականում, Սեւանում, Ղափանում դառնում է 55 առողջարաններում հանգստանում էին 16.000-ից ավելի երեխաներ:

Քաղաքային և շրջանային բուժող հրապարակներում հանգստացել են 14.000-ից ավելի երեխաներ: Մոսկվա, Լենինգրադ, Կիև, Թբիլիսի, Բաքու և Սեւոպոլսի ծովափը հետաքրքիր դրոսարշավներ են կատարել մոտ 6.800 դպրոցականներ:

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄ

ՆՈՐ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՐԱՆ.— Ախտայի շրջանի Աղավանձոր գյուղի մատակարարի գեղատեսիլ վարժերից մեկում բացվեց Հայկական ՍՍՌ Առողջապահության մինիստրության մանկական առողջարանը:

ՍՏԵՓԱՆԱՎԱՆԻ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄԸ.— Ստեփանավանի քաղաքային Սովետի գործադիր կոմիտեի բարեկարգման բաժինը մեծ աշխատանք է տանում քաղաքի փողոցների բարեկարգման և կանաչապատման ուղղությամբ: Բոլոր կենտրոնական փողոցները առֆառապատված են, փողոցների երկարությամբ տեղված են մոտ 9.000 գեղազարդ ծառեր: Քաղաքի բարեկարգման գործում բնակչությունը ցուցաբերում է գործուն մասնակցություն. կարգի են բերված թատրոնի նոր շենքի շրջապատը, կենտրոնական հրապարակը և մի շարք ուրիշ տեղեր:

Քաղաքի տարածությունը վերջին 5 տարիների ընթացքում մեծացել է ավելի քան մեկ ու կես անգամ: Այդ ժամանակամիջոցում բնակչությունն ստացել է 189.000 քառակուսի մետր բնակելի տարածություն: Միայն 1951 թվականի ընթացքում կառուցված և շահագործման են հանձնված 84 անհատական բնակելի տներ: Բոլոր հարմարություններով:

Քաղաքի բնակչությանը խմելու ջրով ապահովելու համար, լրացուցիչ կերպով 2 կիլոմետր երկարացված են ջրմուղի խողովակները, փողոցներում կանգնեցված են 15 նոր ջրի ծորակներ:

Քաղաքային Սովետին կից 7 մշտական հանձնաժողովները համադրածակցելով գործադիր կոմիտեի հետ, մեծ օգնություն են ցույց տալիս նրան քաղաքի բարեկարգման գործում:

ԿԱԼԻՆԻՆՈՅԻ ՇՐՋԿՆԵՏՐՈՆԻ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄԸ.— Վերջին ժամանակներս մեծ աշխատանք է կատարված Կալինինոյի շրջանային կենտրոնի բարեկարգման ու կանաչապատման ուղղությամբ: Առֆառապատվել և շրջափակ շափով լայնացրել են գյուղի գլխավոր փողոցը: Տեղված է 2.000 գեղազարդ ծառ:

Կալինինոյում կառուցված են 2 դպրոցի շենք, շրջանային Սովետի գործադիր կոմիտեի հոսանքի շենքը: Կառուցվում է շրջանային կապի գրասենյակի երկհարկանի շենքը: Սկսված է նույնպես պարտիայի ուսուցական կոմիտեի երկհարկանի շենքի և կենտրոնական շենքի շինարարությունը: Գյուղի կենտրոնի տները կառուցված են նոր ձևով և երեսպատված են տեղական տուֆով:

46.000 ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՏՆԵՐ.— Երեւանում ընդարձակվում է անհատական բնակարանային շինարարությունը: Պետությունը մեծ օգնություն է ցույց տալիս կառուցողներին. միայն ընթացիկ տարվա սկզբից կառուցողներին տրված է 3.000.000 սուրճուց ավելի երկարատև վարկ: Այժմ կառուցվում են 4.600 անհատական տներ, որոնց 50%-ը շահագործման կհանձնվի ընթացիկ տարվա վերջում:

